

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 648/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná Mgr. Radoslav Rigo, LL.M., advokát a konateľ, pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso 17/2016 z 20. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola mailom 27. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., v mene ktorej koná Mgr. Radoslav

Rigo, LL.M., advokát a konateľ (29. septembra 2017 bola sťažnosť doručená poštou s uvedením advokáta a konateľa Mgr. Radoslava Rigu, LL.M.), pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžso 17/2016 z 20. júna 2017.

V zastúpení sťažovateľka najmä uviedla:

„Dňa 17. januára 2012 podala sťažovateľka žalobu na Krajský súd Košice o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice o uložení povinnosti vrátiť peňažný príspevok na úpravu bytu vo výške 4 123,14 € v spojení s rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice. Sťažovateľka si v žalobe zároveň uplatnila aj nárok na náhradu trov konania.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 21. novembra 2012 rozhodol o zamietnutí žaloby. Proti rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý uznesením zo dňa 9. apríla 2013 rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Po vrátení veci krajskému súdu, tento žalobu opätovne zamietol rozsudkom zo dňa 10. júla 2013, v dôsledku čoho sťažovateľka v tejto veci znovu podala odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý nové rozhodnutie prvostupňového súdu uznesením zo dňa 30. novembra 2015 opäť zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Po tom, ako Krajský súd v Košiciach v danej veci svojim rozsudkom zo dňa 28. januára 2016 žalobu znovu zamietol, Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolania sťažovateľky rozhodol rozsudkom zo dňa 20. júna 2017 tak, že rozhodnutie krajského súdu zmenil, a to tak, že rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Sťažovateľka si uplatnila nárok na náhradu trov konania. Vzhľadom na sťažovateľkin plný úspech v konaní jej Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 20. júna 2017, sp. zn. 10Sžso/17/2016 priznal nárok na náhradu trov konania v zmysle ustanovení § 224 ods. 1 a 2 O. s. p., § 246c O. s. p. a § 250k ods. 1 O. s. p. Odvolací súd

však sťažovateľke priznal len trovy vyplývajúce zo súdneho spisu, a to súdny poplatok za žalobu a za podané odvolanie, v celkovej výške 136 €. Trovy právneho zastúpenia sťažovateľke neboli priznané argumentujúc tým, že sťažovateľka si nespĺnila svoju povinnosť vyčíslieť trovy právneho zastúpenia v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia súdu v zmysle ust. § 151 ods. 1 O. s. p.

Nesplnenie si povinnosti vyčíslieť trovy právneho zastúpenia v zákonom stanovenej lehote odmietame a následné nepriznanie trov právneho zastúpenia považujeme za zásah do sťažovateľkinho práva.

V zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na súdnu ochranu. Zároveň čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručuje každému právo na spravodlivé súdne konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nespĺnil svoju povinnosť, keďže nerešpektoval príslušné ust. § 214 ods. 3 O. s. p., ktoré mu ukladá povinnosť upovedomiť účastníka konania alebo jeho zástupcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku v prípade, že súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania a účastník konania alebo jeho zástupca požiadal o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami. Takýmto spôsobom bola sťažovateľke znemožnená vedomosť o vyhlásení rozsudku. Tým, že sme neboli upovedomení o termíne verejného vyhlásenia rozsudku, nie je spravodlivé požadovať od sťažovateľky dodržanie lehoty na vyčíslenie trov právneho zastúpenia, plynutie ktorej sa viaže práve na okamih vyhlásenia rozsudku. Vzhľadom na uvedené máme za to, že táto vec nebola správne právne posúdená, čo napokon viedlo k nesprávnemu a nespravodlivému rozhodnutiu súdu o náhrade trov konania.

Tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nekonal v súlade s procesnoprávnymi predpismi, ktoré upravujú postup v konaní, tak porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie. Ustanovenia upravujúce postup súdu v konaní treba pritom vnímať ako procesné garancie pre realizáciu práva účastníka konania na náhradu trov konania, čo vo svojom rozhodnutí zdôraznil aj samotný Ústavný súd Slovenskej republiky (nález III. ÚS 116/09-29)

Neoznámením súdu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku došlo tiež k porušeniu zásady súčinnosti. V zmysle tejto zásady majú nielen účastníci konania povinnosť oznamovať a ozrejmovvať súdu skutočnosti dôležité pre konanie a rozhodovanie,

ale recipročne majú spolupracovať s účastníkmi konania aj súdy. Z dispozitívneho ust. § 45. ods. 4 O. s. p. vyplýva možnosť požiadať súd o elektronické doručovanie písomnosti, z čoho na druhej strane plynie pre súd povinnosť spolupracovať v tomto smere s účastníkmi konania, a to najmä tým, že bude dodržiavať s tým súvisiace príslušné ustanovenia O. s. p.

Súčasťou práva vlastníť majetok v zmysle čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky je i právo na priznanie náhrady trov konania strane, ktorá mala v konaní úspech, vrátane trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na nedodržanie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v konaní, sťažovateľka nebola upovedomená o mieste a čase vyhlásenia rozsudku, a tak nemohla dodržať lehotu na vyčíslenie trov právneho zastúpenia, čím podľa názoru sťažovateľky došlo tiež k zásahu do jej práva vlastníť majetok.

V zmysle ust. § 45 ods. 4 O. s. p. sme v odvolaní zo dňa 20. augusta 2013 žiadali súd o elektronické doručovanie písomností na v ňom uvedenú adresu. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd rozhodoval rozsudkom bez nariadenia pojednávania, mal povinnosť v zmysle ust. § 214 ods. 3 O. s. p. upovedomiť zástupcu účastníka konania, ktorý požiadal o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami, o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Až za úplného dodržania týchto ustanovení možno relevantne požadovať, aby trovy právneho zastúpenia boli vyčíslené do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, pretože len tak sa účastník (jeho zástupca) dozvie o vzniku tejto svojej povinnosti. Na tomto mieste chceme zdôrazniť, že aj napriek prejavenej vôli o doručovanie písomností súdu elektronickými prostriedkami sme neboli zo strany súdu upovedomení o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, a tak nemožno spravodlivo požadovať, aby bola dodržaná lehota na vyčíslenie trov právneho zastúpenia - tri pracovné dni od vyhlásenia rozhodnutia, keďže o vyhlásení rozsudku pre nesplnenie povinnosti súdu sme nemali ani vedomosť.

Sme toho názoru, že takýmto konaním súdu sa nám znemožnilo riadne a včas vyčíslit' trovy právneho zastúpenia, pričom ich nepriznaním bola sťažovateľka poškodená na svojom práve na náhradu trov konania s prihliadnutím na plný úspech v konaní.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré zaručuje čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v spojení s právom vlastníť majetok v zmysle čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. júna 2017, sp. zn. 10Sžso/17/2016, vo výroku o trovách konania porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. júna 2017, sp. zn. 10Sžso/17/2016, vo výroku o trovách konania sa zrušuje a vec sa v račia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 216,41 € k rukám advokátskej kancelárie IURISTICO s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K sťažnosti doručenej ústavnému súdu mailom 27. septembra 2017 nebolo pripojené splnomocnenie. To bolo doplnené v prílohe mailu z toho istého dňa. Podľa tohto splnomocnenia sťažovateľka 17. januára 2012 poverila svojím zastupovaním, okrem iných súdov aj v konaní pred ústavným súdom (bez konkrétneho označenia konania) advokátsku kanceláriu IURISTICO s. r. o., Štefánikova 26, Košice, a v jej mene konajúceho advokáta a konateľa JUDr. Mateja Kukuru, PhD. K sťažnosti doručenej ústavnému súdu 29. septembra 2017 poštou, podľa ktorej sťažovateľku zastupuje Mgr. Radovan Rigo, LL.M., bolo splnomocnenie síce priložené, avšak bez označenia konania a veci, ktorej sa konanie pred ústavným súdom týka. Navyše, splnomocnenie v kontexte s dátumom udelenia plnej moci „17. 9. 2012“ (dátum je dopísaný rukou a mesiac nie je čitateľný, pozn.) vyvoláva pochybnosti o vôli sťažovateľky iniciovať konanie pred ústavným súdom v namietanom konaní.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Splnomocnenie doručené ústavnému súdu 27. septembra 2017 mailom nie je originálne podpísané sťažovateľkou a k sťažnosti doručenej poštou 29. septembra 2017 nebola priložená žiadna plná moc.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v predloženej podobe nespĺňa zákonné požiadavky, najmä pokiaľ ide o splnenie podmienky konania podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec ústavný súd uvádza, že má pochybnosti o vôli sťažovateľky iniciovať konanie pred ústavným súdom vzhľadom na to, že k originálu sťažnosti nebolo žiadne splnomocnenie priložené a splnomocnenie sťažovateľky v podobe, v ktorej bolo ústavnému súdu predložené (prostredníctvom mailu), je datované 17. septembra 2012 (dátum je

dopísaný rukou a mesiac nie je čitateľný, pozn.), a neobsahuje označenie konania pred ústavným súdom, v ktorom si sťažovateľka želá byť zastúpená.

Ústavný súd je štátny orgán (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti) a v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu aj spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd sa preto musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasledujúcich ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom. Poskytnutie ochrany ústavnosti ústavným súdom však predpokladá splnenie všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane splnenia zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti (napr. III. ÚS 663/2014).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2017